

DOI 10.36074/logos-18.10.2024.013

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АУДИТУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Шум Аліна Олександрівна¹

1. д-р. екон. наук, доцент, професор кафедри обліку і фінансів

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», УКРАЇНА

ORCID ID: 0000-0003-2948-6238

Міжнародні економічні відносини, міжнародний бізнес нині є об'єктивною та необхідною складовою людської діяльності у світовому масштабі. Необхідною інформаційною, контрольною складовою, яка органічно притаманна ринковим відносинам, одним із інструментів ринку є аудит. У реальних умовах майже всі великі економічні рішення, а на міжнародному рівні тим паче, приймаються на основі облікової, аудиторської інформації. Ціна облікової та аудиторської інформації вкрай висока, що ставить відповідні вимоги до якості, достовірності, своєчасності облікової та аудиторської інформації. У сучасній економічній історії існує чимало прикладів (Enron, Wirecard AG, Carillion), коли неякісний аудит, прийняті рішення на основі недостовірної неякісної облікової та аудиторської інформації, призводили до фатальних наслідків на різних рівнях управління та економіки, в тому числі й світового масштабу (світових економічних криз) [1], що в свою чергу збільшує ризики ведення міжнародного бізнесу.

У сучасних умовах склалася ситуація, коли світовим ринком аудиторських послуг володіє de facto «Велика четвірка»: Deloitte, PwC, EY, KPMG. Загальна чисельність співробітників цих компаній (станом на 2023 рік) становила понад 1,5 млн осіб. Сумарні доходи за 2023 рік – 203,79 млрд дол, у тому числі: Deloitte – 64,9 млрд дол; PwC – 53,09 млрд дол; EY – 49,4 млрд дол; KPMG – 36,4 млрд дол. Структура доходу: 66,53 млрд дол – аудиторські послуги (аудит); 84,2 млрд дол – консалтингова діяльність. Число офісів цих компаній у всьому світі налічується понад три тисячі [2].

Нині в різних країнах (Великій Британії, Німеччині, США, Голландії та ін.) до діяльності цих компаній існують обґрунтовані, серйозні претензії з боку регламентуючих органів, громадськості, які перетворюються на судові розгляди і рішення наглядових органів. Суть цих претензій зводиться, в

SECTION 3.

FINANCE AND BANKING; TAXATION, ACCOUNTING AND AUDITING

основному, до недостовірності аудиторських звітів, що призводить до серйозних економічних наслідків – банкрутства і припинення діяльності перевірених компаній, з відповідними наслідками: скорочення персоналу, безробіття, збитки державного бюджету і бізнесу тощо. Ми поділяємо точку зору низки фахівців у галузі обліку і аудиту, що подібні факти і загалом уся ситуація, яка склалася у сфері аудиту, у діяльності «Великої четвірки», підриває довіру до облікової та аудиторської інформації, аудиторської діяльності з боку бізнесу, держави, громадськості. Регламентуючі органи деяких країн (Великої Британії, США, Голландії) і деякі фахівці в галузі обліку і аудиту вбачають розв'язання цієї проблеми в розмежуванні аудиторської та консалтингової діяльності аудиторських фірм. На нашу думку, потрібен комплекс заходів на міжнародному та національному рівнях. Одним із напрямків може стати розвиток внутрішнього аудиту, внутрішнього контролю [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Семенець А.О. (2021) Якість аудиту: до проблеми уточнення поняття. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, (4), 156–166. Вилучено з: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i39.241304>.
- [2] Big Four accounting firms revenue 2023 / Statista. (2023). Statista. Вилучено з: <https://www.statista.com/statistics/250479/big-four-accounting-firms-global-revenue/>.
- [3] Семенець А.О. (2021) Внутрішній контроль та система внутрішнього контролю в контексті міжнародного бізнесу: формалізація дефініцій. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, (1), 386–397. Вилучено з: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2021-01-386-397>.